

คำวินิจฉัยของ นายจิระ บุญพจนสุนทร ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๕๘

วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘

เรื่อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ กับพวก) ในคดีหมายเลขดำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีปัญหาว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

กรณีสืบเนื่องจากบรรษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation) เป็นโจทก์ฟ้อง นายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ ที่ ๑ บริษัท เลี่ยวไพรัตน์วิสาหกิจ จำกัด ที่ ๒ เป็นจำเลย ต่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ กค. ๒๓๘/๒๕๕๖ ในฐานะผู้ค้าประกันให้ร่วมกันชำระหนี้ ความว่า จำเลยที่ ๑ เป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นคนหนึ่งของ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) จำกัด ที่ ๒ เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ บริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) โดยนายประชัย เลี่ยวไพรัตน์ (ลูกหนี้) ได้ตกลงทำสัญญากู้เงินไปจากโจทก์ เพื่อนำไปลงทุนในโครงการก่อสร้างโรงงาน เกี่ยวกับการผลิตปิโตรเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ตามสัญญากู้เงินประเภทเอ จำนวนเงิน ๘๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ประเภทบี จำนวนเงิน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และประเภทซี จำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ โดยตกลงจะชำระคืนเงิน กู้ประเภทเอ เป็นงวดๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ เงินกู้ประเภทบี จะชำระเป็นงวดๆ ทุก ๖ เดือน จนถึงงวดสุดท้าย วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ส่วนเงินกู้ประเภทซีตกลงจะชำระเงินกู้ให้โจทก์เสร็จสิ้น ในงวดเดียวจำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ในวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ในการนี้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ได้ทำสัญญาค้ำประกัน ฉบับลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๓๕ โดยตกลงเข้าร่วมกัน และแทนกันค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของลูกหนี้ตามสัญญากู้เงินดังกล่าว ในฐานะเป็นลูกหนี้ ชันด์ันร่วมกับลูกหนี้ ต่อมาลูกหนี้ได้รับเงินตามสัญญากู้เงินทั้งประเภทเอ และประเภทบีไปแล้ว เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๔๖๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ และได้รับเงินตามสัญญากู้เงินประเภทซีไปแล้ว จำนวน ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ ภายหลังจากลูกหนี้ได้รับเงินกู้ตามสัญญาไปแล้ว ลูกหนี้ได้มีการชำระหนี้เงินกู้ให้แก่โจทก์บางส่วน

ต่อมาศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งให้ลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการและมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการ ซึ่งตามวรรคสอง ของมาตรา ๕๐/๖๐ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกันแต่อย่างใด ภายหลังจากวันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ลูกหนี้ได้ทยอยชำระหนี้บางส่วนให้แก่โจทก์ โดยสรุปแล้ว ลูกหนี้มีหนี้เงินกู้ที่ค้างชำระต่อโจทก์ตามสัญญาผู้เงินคิดคำนวณถึงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๖ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ ลูกหนี้เคยมีจดหมายขอเลื่อนการชำระหนี้ที่ค้างชำระออกไปอย่างไม่มีกำหนดแต่โจทก์ไม่ตกลงด้วย และได้ทวงถามให้จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้รวมเป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๓๑๘,๗๕๓,๐๓๕.๐๕ เหรียญสหรัฐ กำหนดเป็นเงินบาทไทย ณ วันฟ้อง จำนวน ๑๒,๕๗๐,๕๘๗,๒๕๓.๑๓ บาท โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ๑ เหรียญสหรัฐเท่ากับ ๔๐.๖๘๗๘ บาท แต่จำเลยทั้งสองก็ยังคงเพิกเฉยมิได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ โจทก์จึงฟ้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้จำนวนดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ย

จำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ โดยให้การปฏิเสธฟ้องโจทก์ ขอให้ศาลพิพากษายกฟ้องโจทก์ และเมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๗ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งว่าพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยสรุปว่า มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง บัญญัติจำกัดหรือตัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกัน ซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ มิให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ ในกรณีที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ก็ไม่ได้ให้สิทธิแก่จำเลยทั้งสองยกบทบัญญัติดังกล่าวขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และจำเลยทั้งสองไม่สามารถยกแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีได้ ทั้งที่แผนได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวนหนี้โดยไม่มี การลดหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวจำกัดสิทธิของจำเลยทั้งสองในการต่อสู้คดี ตามกฎหมายและมีผลกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิในทรัพย์สินทำให้เกิดความไม่เสมอภาค และไม่เท่าเทียมกันในทางกฎหมาย การที่มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง บัญญัติให้คำสั่งศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผน ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองซึ่งต้องรับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน อันเป็นการให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการบังคับชำระหนี้เอาแก่จำเลยทั้งสอง โดยไม่บัญญัติเป็นข้อยกเว้น

หรือให้สิทธิแก่ผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันในการต่อสู้คดีว่าในกรณีที่แผนฟื้นฟูกิจการได้กำหนดให้ลูกหนี้ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้เต็มจำนวน หรือในกรณีที่ลูกหนี้ยังไม่ผิคนัดชำระหนี้ตามแผนฟื้นฟูกิจการนั้น ห้ามเจ้าหนี้อื่นฟ้องผู้ซึ่งต้องรับผิดชอบกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน แต่บทบัญญัติทั้งสองมาตราดังกล่าวได้บัญญัติให้สิทธิแก่เจ้าหนี้ในการฟ้องบังคับชำระหนี้เอาทั้งจำนวนทั้งสองได้ทั้ง ๆ ที่ลูกหนี้ยังไม่ตกเป็นผู้ผิคนัดชำระหนี้ตามแผนแต่อย่างใด และยังไม่มีการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ ดังนั้น พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางส่งคำโต้แย้งของจำเลยตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

โจทก์ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในคดีนี้ในฐานะผู้ค้ำประกันให้ชำระหนี้เงินกู้ที่ลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ในส่วนที่เกิดขึ้นก่อนที่ลูกหนี้จะเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการ โจทก์มิได้ฟ้องบังคับจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติล้มละลาย ฯ มาตรา ๕๐/๖๐ และมีได้เกี่ยวข้องกับกรบังคับตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ด้วย ทั้งบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่อย่างใด กล่าวคือ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ห้ามผู้ค้ำประกันยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนหนี้ที่ตนเองใช้สิทธิไต่เบี่ยงในเวลาภายหลังได้ เพราะเหตุที่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้วก็เพื่อมิให้มีการยื่นคำขอรับชำระหนี้ซ้ำซ้อนกัน หรือเพื่อมิให้ลูกหนี้ต้องชำระหนี้สองทางซึ่งถูกต้องและเป็นธรรมแล้ว ส่วนมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มีความมุ่งหมายเพื่อบรรเทาความเสียหายที่จะเกิดต่อเจ้าหนี้ที่ไม่สามารถจะรับชำระหนี้เต็มจำนวนจากลูกหนี้ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการได้ อันเป็นผลมาจากการที่ลูกหนี้ตกอยู่ในสภาพเป็นผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว จึงต้องมีการบัญญัติรับรองคุ้มครองสิทธิของเจ้าหนี้ที่จะให้ได้รับชำระหนี้เต็มจำนวน โดยมีสิทธิเรียกร้องบังคับชำระหนี้เอาจากผู้ค้ำประกันได้ นอกจากนี้ตามฟ้องของโจทก์ได้ฟ้องบังคับต่อจำเลยทั้งสองในมูลหนี้ตามสัญญาค้ำประกันภายใต้บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องความรับผิดชอบของผู้ค้ำประกัน โจทก์มิได้ฟ้องจำเลยทั้งสองให้รับผิดชอบตามแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แต่อย่างใด บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง มิได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับประเด็นข้อพิพาทคดีนี้ และมีได้เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะต้องนำมาใช้ในการวินิจฉัยคดี จึงขอให้ศาลมีคำสั่งยกคำร้องของจำเลยทั้งสองที่ขอให้ส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง เห็นว่า คำฟ้องของโจทก์เป็นการอาศัยมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ ตามที่บรรยายในคำฟ้อง ซึ่งศาลจำเป็นต้องพิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามที่โจทก์อ้างดังกล่าวเมื่อปรากฏว่าศาลจะใช้บทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาบังคับแก่คดีนี้ และนายจำเลยทั้งสองซึ่งเป็นคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง (ประกอบมาตรา ๕๐/๒๓ วรรคสอง) ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ โดยขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ กรณีจึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ให้ส่งความเห็นโต้แย้งในประเด็นดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ความละเอียดของคำฟ้อง คำให้การ ตลอดจนคำร้องและคำโต้แย้งปรากฏตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ (คำวินิจฉัยกลาง) แล้ว

มีประเด็นต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ มาตรา ๕๐/๒๓ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง หรือไม่

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน”

มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๕๓ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑)

มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง “ผู้ซึ่งมีสิทธิขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๑๐๑ อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว”

มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง “คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย”

มาตรา ๑๐๑ “ถ้าลูกหนี้ร่วมบางคนถูกพิทักษ์ทรัพย์ ลูกหนี้ร่วมคนอื่นอาจยื่นคำขอรับชำระหนี้สำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังหน้าได้ เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว

บทบัญญัติในวรรคก่อน ให้ใช้บังคับแก่ผู้ค้ำประกัน ผู้ค้ำประกันร่วม หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกันนี้โดยอนุโลม”

พิจารณาแล้วในเบื้องต้นเห็นว่าตามสภาพของคำฟ้องคดีนี้ เป็นเรื่องที่บรรษัทการเงินระหว่างประเทศ โจทก์ฟ้องขอให้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ โจทก์ทำได้ประสงค์ขอให้บังคับคดีตามพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง แม้โจทก์จะบรรยายในฟ้องโดยกล่าวอ้างถึงมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสองดังกล่าวก็เพียงเพื่อให้ทราบว่าการที่ศาลล้มละลายเห็นชอบด้วยแผนในการฟื้นฟูกิจการของบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีกัลไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้ำประกันเท่านั้น แต่เมื่อศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ยืนยันว่า จะต้องใช้มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ประกอบด้วย มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับแก่คดี จึงพิจารณาวินิจฉัยให้ตามความประสงค์ของศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้

พิเคราะห์แล้วพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง ประกอบด้วย มาตรา ๑๐๑ บัญญัติให้ลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้ตลอดจนผู้ค้ำประกันลูกหนี้หรือบุคคลที่อยู่ในลักษณะเดียวกัน อาจยื่นคำขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการสำหรับจำนวนที่ตนอาจใช้สิทธิไต่เบียดในเวลาภายหลังได้ เป็นการที่กฎหมายบัญญัติคุ้มครองสิทธิของผู้เป็นลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้ ตลอดจนผู้ค้ำประกันลูกหนี้ เพราะบุคคลทั้งสองประเภทดังกล่าวอาจถูกฟ้องบังคับให้ชำระหนี้เป็นคดีต่างหากได้ จึงให้สิทธิขอรับชำระหนี้เพื่อบรรเทาความเสียหายเป็นการล่วงหน้าได้ ส่วนข้อจำกัดตอนท้ายที่ว่า “เว้นแต่เจ้าหนี้ได้ใช้สิทธิขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว” เพราะเมื่อเจ้าหนี้ขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวนแล้ว ย่อมไม่สมควรให้ลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันลูกหนี้ขอรับชำระหนี้ในคดีฟื้นฟูกิจการได้อีก เพราะจะเป็นการขอรับชำระหนี้ซ้ำสอง อันจะเป็นภาระแก่ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการเป็นทวีคูณ ซึ่งนับว่าเป็นธรรมแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายตามควรแก่กรณี

สำหรับพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ข้อความตอนแรกที่ว่า “คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผน ไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันหรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ในหน้าที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน” จากบทบัญญัติดังกล่าวเห็นได้ว่าเมื่อมีกรณีเข้าสู่กระบวนการฟื้นฟูกิจการจนถึงขั้นตอนที่ศาลเห็นชอบด้วยแผน เป็นเรื่องเฉพาะตัวของลูกหนี้ผู้ถูกฟื้นฟูกิจการเท่านั้น ไม่เกี่ยวกับลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันลูกหนี้ซึ่งไม่ได้ถูกฟื้นฟูกิจการด้วย ฉะนั้นสถานะของลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันลูกหนี้มีอยู่อย่างไรก็คงเป็นอยู่อย่างนั้น ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องปกติที่ควรเป็นเช่นนั้นอยู่แล้วและเป็นธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนความตอนท้ายของมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ที่ว่า “และไม่มีผลให้บุคคลเช่นว่านั้นต้องรับผิดชอบในหน้าที่ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วันดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย” ข้อความตอนนี้จะเห็นได้ว่าภายหลังจากที่ศาลเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้แล้ว ผู้บริหารแผนมีหน้าที่ดำเนินกิจการของลูกหนี้ไปตามแผน ซึ่งอาจมีการก่อหนี้ขึ้นตามแผน เช่น กู้เงินจากแหล่งเงินมาดำเนินกิจการของลูกหนี้ เช่นนี้ ย่อมไม่มีเหตุผลให้ลูกหนี้ร่วมของลูกหนี้หรือผู้ค้ำประกันลูกหนี้ที่ไม่ได้เข้าเกี่ยวข้องในขั้นตอนนี้ต้องร่วมรับผิดชอบในหนี้ดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นว่านั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือ ซึ่งเป็นไปตามหลักของการเข้าผูกนิติสัมพันธ์ด้วย นับว่าเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายแล้ว

ด้วยเหตุผลดังที่ได้พิจารณาข้างต้น จึงเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติล้มละลายฯ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง และมาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่มีผลกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทั้งเป็นบทบัญญัติ แห่งกฎหมายเท่าที่จำเป็นโดยไม่กระทบกระเทือนถึงสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของบุคคล และมีผลใช้บังคับแก่บุคคลที่อยู่ในสถานะอย่างเดียวกันและโดยเท่าเทียมกัน จึงไม่มีกรณีขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ปัญหาอื่นนอกจากนี้ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย

อาศัยเหตุดังที่ได้พิจารณา มา จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๕๔๓ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕๐/๒๗ วรรคสอง มาตรา ๕๐/๖๐ วรรคสอง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง

นายจิระ บุญพจนสุนทร

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ